Nijmegen

Postadres
Gemeente Nijmegen
BM11
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Bezoekadres
Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen

T 14 024
nijmegen.nl

Contactpersoon
Otto Ritsema
o.ritsema@nijmegen.nl
T 024 – 329 24 65

Ons kenmerk
E23.002774

Bijlage(n)
Bijgevoegd: Ja

Aan de gemeenteraad van Nijmegen

Datum	29 augustus 2023
Onderwerp	Voortgang uitvoering raadsbesluiten naar aanleiding van rekenkameronderzoek

Geachte leden van de gemeenteraad Nijmegen,

Met deze brief informeren wij als college uw raad over de voortgang van het uitvoeren van raadsbesluiten naar aanleiding van rekenkameronderzoek. Afgelopen twee jaren hebben we dat gedaan via een bijlage in de jaarrekening. Bij de behandeling van de jaarrekening 2021 heeft uw auditcommissie ons (zie brief) een aantal punten meegegeven. Wij hebben aangegeven (zie brief) daarmee aan de slag te gaan. Deze terugkoppeling zien we als middel om gezamenlijk scherp te houden of we nog steeds op koers liggen. Dat vraagt ruimte voor reflectie en gesprek. In het omvangrijke boekwerk van de stadsrekening, verloor het zo zijn impact. Om die reden zenden we u deze voortgangsmelding via een aparte raadsinformatiebrief. Deze terugkoppeling aan uw raad kent sinds 1 januari jl. ook een wettelijke basis via artikel 185a Gemeentewet[1].

Opbouw brief
De brief bestaat uit twee delen en een bijlagenboek. Deel 1 van deze brief start met een beschouwing op de stand van zaken per afgerond rekenkameronderzoek. Deel 2 is een beschouwing over het totaal; wat valt ons op? In het bijlagenboek treft u van ieder rekenkameronderzoek een tabel met beschrijving van de stand van zaken. Het gaat om de volgende acht onderzoeken:

1. Grip krijgen op Veilig Thuis (2018)
2. De Knop om – lessen voor de energietransitie (2018)
3. Toegang tot de Wmo (2019) incl. nazorgonderzoek (2021)
4. Rekenkamerbrief Voorbereiding invoering Omgevingswet (2020)
5. Frapper Toujours (2020)
6. Huishoudelijk afval (2021)

[1] Artikel 185a Gemeentewet: *"Het college zendt de raad jaarlijks een overzicht van de aan het college gedane voorstellen van de rekenkamer, vergezeld van zijn standpunt daaromtrent en van de wijze waarop aan de voorstellen vervolg is gegeven."*

7. Weten wat je moet weten (2022)
8. Rekenkamerbrief Uitvoering van de Wet openbaarheid van bestuur (Wob) / vooruitblik op de uitvoering van de Wet open overheid (Woo) (2022)

Deel 1: Beschouwing per onderzoek

1. Grip krijgen op Veilig Thuis

Het onderzoek naar Veilig Thuis kent in feite twee dimensies:

- Een onderzoek naar bestuurlijke samenwerking in een gemeenschappelijke regeling langs de casus van Veilig Thuis binnen de GGD.
- Het verbreden van verbeterpunten uit het onderzoek naar alle andere gemeenschappelijke regelingen.

We zien (bijlage 1.2) dat de concrete punten ten aanzien van de GGD (destijds) goed geadresseerd zijn. Het oppakken van de raadsbesluiten naar aanleiding van dit onderzoek die specifiek de GGD betreffen, zijn onzes inziens allen afgerond. Hierbij constateren we dat sommige raadsbesluiten zijn uitgevoerd, maar niet altijd de uitwerking krijgen zoals het raadsbesluit beoogde. Dit hangt echter samen met de situatie dat:

- Wij in een gemeenschappelijke regeling niet enige deelnemer zijn en daarmee geen monopolie hebben op besluit.
- Het bestuur van een gemeenschappelijke regeling eigen bevoegdheden heeft ten aanzien van besluitvorming.

Ondanks onze inspanning uw besluit uit te voeren, leidt dit tot situaties waarin de uitwerking van uw raadsbesluit anders is dan beoogd. Toch beschouwen wij het beslispunt in deze situaties wel als afgerond, omdat er in het bestuur wél discussie over is geweest. Dit geldt ook voor een aantal andere punten, zoals het al dan niet overnemen van wijzigingen in een gemeenschappelijke regeling.

Ten aanzien van het verbreden van de verbeterpunten naar alle andere gemeenschappelijke regelingen dan de GGD, hebben we afgesproken hier dit jaar nadere aandacht aan te besteden. Dat hebben wij uitgezocht. Waar de punten ten aanzien van de GGD inmiddels allen opvolging hebben gekregen, blijkt uit de nadere analyse van de andere gemeenschappelijke regelingen (bijlagen 1.3 en 1.4 van het bijlagenboek) er nog veel niet geborgd zijn. Veel van de bevindingen en aanbevelingen uit het rekenkameronderzoek zijn niet overgenomen naar de andere gemeenschappelijke regelingen. We zien enkele goede voorbeelden, zoals de MGR en GMR. Maar er zijn ook regelingen waarbij nog veel werk is te verzetten. En daar zijn we mee aan de slag.

In onze reactie op de brief van de auditcommissie over de Stadsrekening 2022 geven we aan werk te maken van de informatievoorziening rond verbonden partijen. Dat doen we langs verschillende sporen:

- Zo hebben de wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) én de Wet open overheid (Woo) impact op informatievoorziening vanuit gemeenschappelijke regelingen aan gemeenten. Hiertoe loopt reeds een (regionaal) traject waarbij (een afvaardiging) uw raad ook betrokken is (raadsbrief Wijziging Wet gemeenschappelijke regelingen en twee bijeenkomsten 12 december 2022 en 27 maart 2023).

- Aanvullend zijn we (ambtelijk) met de vijf grote(re) gemeenschappelijke regelingen (GMR, ODRN, GGD, VRGZ en MGR) concreet aan de slag met de bevindingen van de auditcommissie rond de Stadsrekening 2021 en 2022 om de informatievoorziening rond verbonden partijen in de Pcportal en website van de betreffende gemeenschappelijke regelingen (p.46-49 bevindingen auditcommissie 2021) te verbeteren. Met iedere van de vijf genoemde gemeenschappelijke regelingen zijn we inmiddels in gesprek over actualiteit, volledigheid en vindbaarheid van stukken op de site. Ook borgen we dat via de PCportal er actuele, werkende hyperlinks zijn naar de vindplaats van de informatie.

Op deze wijze verwachten wij onze afspraken met uw raad hierover na te komen.

2. De knop om – lessen voor de energietransitie

We hebben nagenoeg alle raadsbesluiten uitgevoerd. Daarmee beschouwen we deze punten ook als "afgerond". Anderzijds zijn er ook veel procesmatige besluiten, zoals het de raad doen toekomen van voortgangsbrieven. Die frequentie blijven we monitoren.

Voor onze informatievoorziening over actuele (bestuurlijke) dossiers aan uw raad en inwoners, maken we onder meer gebruik van tegels op onze website Nijmegen.nl. Bij het opstellen van deze informatiebrief constateerden wij dat wij conform afspraak met uw raad de voortgangsbrieven inzake de energietransitie in het betreffende deeldossier "Nijmegen aardgasvrij" plaatsen. We konden echter niet eenduidig vaststellen of het dossier "Energietransitie" als totaal actueel is. Hier besteden we nader aandacht aan. Zo bemerken we dat het voortdurende inspanning vergt om online vindplaatsen - zoals deze (bestuurlijke) dossiers of de paragraaf verbonden partijen in de Pcportal - actueel te houden. Het is geen eenmalige activiteit en zit (nog) niet altijd in de routine. Dit raakt ook de bredere discussie over informatievoorziening aan uw raad naar aanleiding van het rekenkameronderzoek Frapper Toujours.

3. Toegang tot de Wmo (2019) incl. nazorgonderzoek (2021)

De raadsbesluiten naar aanleiding van dit onderzoek hebben we uitgevoerd. Met de vorming van buurtteams voor jeugd en volwassenen en verbeteren van de informatievoorziening aan inwoners over de Wmo zijn we van mening dat we de uitvoering en communicatie verbeterd te hebben. Daardoor zien we het geheel van de uitvoering van raadsbesluiten n.a.v. het onderzoek en nazorgonderzoek als afgerond. We hopen dat onze inspanningen rond de Wmo straks zichtbaar zijn in de bevindingen van de twee rekenkameronderzoeken voor dit jaar: onderzoek 'informatievoorziening / dienstverlening aan inwoners' (recent gestart) en het later dit jaar geplande nazorgonderzoek 'toegang tot de Wmo'

4. Rekenkamerbrief Voorbereiding invoering Omgevingswet (2020)

Van uitstel is geen afstel gekomen; de Omgevingswet gaat in per 1 januari 2024. We zijn lang met de voorbereiding bezig geweest. In dat kader heeft de Rekenkamer uw raad ook een rekenkamerbrief doen toekomen met aandachtspunten ten behoeve van de invoering van de Omgevingswet. Deze brief is destijds betrokken bij de behandeling van het raadsvoorstel Omgevingswet Programmaplan implementatie Omgevingswet Nijmegen (11

november 2020). Wij denken alle aandachtspunten betrokken te hebben in de implementatie van de Omgevingswet.

5. Frapper Toujours (2021);
Een onderzoek dat met een terugblik van 20 jaar rode lijnen toont wat (nog steeds) punten van aandacht zijn in onze organisatie en wijze van samenwerken. Wat betreft het uitvoeren van de raadsbesluiten en aandachtspunten uit het onderzoek concluderen we dat veel in de startblokken staat of (beginnend) werk in uitvoering is. Veel moet nog leiden tot daadwerkelijk resultaat. Patronen en karrensporen van 20 jaar oud verleggen we niet ineens; uw raad, ons college én de ambtelijke organisatie hebben hierin gezamenlijk huiswerk te doen. Het bewijs dat dit succes en concrete verbeteringen oplevert, zullen we met elkaar moeten realiseren en ervaren. Het betreft hier dan ook een meerjarentraject. Dat betekent elkaar tussentijds scherp houden. Wij zullen middels deze jaarlijkse terugkoppeling aan uw raad tonen hoe wij er mee aan de slag zijn.

6. Huishoudelijk afval (2021):
Ten aanzien van dit onderzoek staan we aan de voorkant van de realisatie van de raadsbesluiten. Er is inmiddels een startnotitie aan uw raad voorgelegd, die de basis vormt voor een nieuw afvalbeleidsplan. In het nieuwe afvalbeleidsplan nemen we de overige punten mee. De afhandeling hiervan toont twee punten die we ons aantrekken:

- Uw raad heeft het college gevraagd om uiterlijk in het eerste kwartaal 2022 een startnotitie aan de raad aan te bieden. Deze is echter een jaar later opgeleverd. Uiteraard was 2022 een bijzonder jaar in verband met de verkiezingen, maar een jaar is wel een ruime marge.
- Wij hebben uw raad tussentijds geïnformeerd over de keuze als college om het aanbieden van de startnotitie over verkiezingen te tillen.

Ons perspectief hierop nemen we mee in de bredere beschouwing in deel 2 van deze brief.

7. Weten wat je moet weten (2022):
Het meest recente afgeronde onderzoek. Ten aanzien van informatieveiligheid en privacybescherming delen we gezamenlijk het gevoel van urgentie en belang. We zijn dan ook druk doende met het uitvoeren van de aanbeveling uit het rekenkameronderzoek en uw raadsbesluiten. Ook dit is er één van lange adem. We hebben afgesproken toe te werken naar een bepaald niveau van volwassenheid. Dat niveau moeten we nog bereiken en daarna vast zien te houden. Omdat informatieveiligheid en privacybescherming zich continu ontwikkelen, zal dit onderwerp ook nog enige tijd terugkomen in deze verantwoording.

8. Rekenkamerbrief WOB –WOO (2022):
De Rekenkamer Nijmegen heeft ons met deze rekenkamerbrief inzicht verschaft in afhandeling van WOB-verzoeken. Ook zijn er handvatten meegegeven voor de implementatie van de WOO. Wij hebben uw raad schriftelijk geïnformeerd (brief) als reactie op de rekenkamerbrief en wij zijn met aandachtspunten aan de slag.

Deel 2: Beschouwing over het totaal

Nemen we het geheel in ogenschouw, dan zien we een tweetal punten:

1. Expliciet met elkaar afspreken dat we iets wijzigen.
2. Goede afspraken maken en deze nakomen.

Deze punten liggen in lijn met uitkomsten uit het rekenkameronderzoek Frapper Toujours. Toch willen we met enkele voorbeelden duiding geven aan wat we signaleren.

1. Wijziging van afspraak meer expliciet maken.

Rekenkameronderzoek leidt tot aanbevelingen die ons (en uw raad) oproepen zaken anders, meer, minder en/of beter te doen. Wij en uw raad maken daar vaak afspraken over hoe we dat dan gaan doen. Bijvoorbeeld aanvullende rapportages aan uw raad beschikbaar stellen met een bepaalde frequentie. Maar soms is er aanleiding een bestaande afspraak te wijzigen.

Concreet voorbeeld is het besluit om de frequentie van de voortgangsbrieven energietransitie te verlagen van tweemaal per jaar naar eenmaal per jaar (in 4e voortgangsbrief). Het voorstel tot aanpassen van die frequentie doen wij dan in de laatste zin van de laatste alinea van een uitgebreide raadsinformatiebrief. Uw raad neemt deze brief ter kennisgeving aan en wordt zodoende conform besloten. Op basis hiervan passen wij dan de frequentie aan.

Het is een praktische werkwijze waarin ook voor uw raad ruimte is aan te geven al dan niet akkoord te gaan met de wijziging. Maar de wijziging van de bestaande afspraak moet voor uw raad wel voldoende transparant, volgbaar, onderbouwd en ordentelijk zijn. Want in een aantal andere voorbeelden zien we dat wij als college afwijken van een bestaand raadsbesluit of er een andere invulling aan geven zonder dit vooraf bij uw raad te checken. Uw raad spreekt ons hier (tussentijds) niet altijd op aan.

2. Nakomen afspraken.

Uit de voortgang op uitvoeren van raadsbesluiten naar aanleiding van rekenkameronderzoek maken wij op dat we veel afspraken nakomen en tijdig uitvoeren. Maar ook zeker dat bepaalde afspraken lang openstaan en/of onvoldoende scherp zijn gemaakt. Dat biedt (onbedoeld) ruimte voor andere werkwijzen dan verwacht of oorspronkelijk met elkaar afgesproken. Daar houden we elkaar niet altijd voldoende op scherp. We zien dit onder andere terugkomen in twee voorbeelden:

1. Het aanbieden van een startnotitie voor het nieuwe afvalbeleidsplan naar aanleiding van onderzoek Huishoudelijk afval (bijlage 6.1 bijlagenboek). Dit ruim één jaar later dan oorspronkelijke afspraak.
2. Het nakomen van afspraken rond informatievoorziening verbonden partijen naar aanleiding van Grip krijgen op Veilig Thuis (bijlage 1.1 t/m 1.4 bijlagenboek). Dit is al enkele jaren onderwerp van gesprek. Uw raad zoekt naar ontsluiting van informatie die goed vindbaar is. Wij als college zoeken naar een efficiënte werkwijze die recht doet aan onze verantwoordelijkheid, onze positie als één van de deelnemers in een verbonden partij én de verantwoordelijkheid van de verbonden partij zelf.

Beide voorbeelden zijn uitgewerkt in het bijlagenboek.

Tot slot
Wij hopen dat wij met deze brief en deze werkwijze uw raad beter, juist en volledig hebben geïnformeerd over de voortgang. Onze afdronk over de huidige stand van zaken is dat we véél aanbevelingen van de rekenkamer met elkaar weten te realiseren. Tegelijkertijd toont deze reflectie dat we elkaar scherp moeten houden op wat we (concreet) met elkaar afspreken. Dát we elkaar aanspreken op het (tijdig) nakomen van afspraken en wijzigingen van bestaande afspraken expliciet benoemen. Ook denken wij dat deze periodieke reflectie ons in gezamenlijkheid kan ondersteunen in het en scherpen van onze verantwoordelijkheden in de cyclus van kaderstellen, uitvoeren, verantwoorden en controleren. Uiteraard staan wij open voor het gesprek met uw raad hierover. Volgend jaar zullen wij uw raad opnieuw informeren over de stand van zaken. Deze verantwoording leggen we dan af in dezelfde periode als de behandeling van de stadsrekening.

Hoogachtend,
het college van burgemeester en wethouders van Nijmegen

A.P.W. van de Klift
gemeentesecretaris

H.M.F. Bruls
burgemeester